

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/256/2021
Identifikačné číslo spisu:	2291899613
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2291899613.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: J. J., bývajúca v D. Y., Q. XXX/XX, zastúpená JUDr. Helenou Buzgóovou, advokátkou so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie 2, proti žalovaným: 1/ T. U., bývajúca v S. na K. - J. S. XX, zastúpená JUDr. Zuzanou Mílkvou Illýovou, PhD. advokátkou so sídlom v Bratislave, Grösslingová 6-8, 2/ Z. Q., bývajúca v T., E. N. XX, 3/ H. Q., bývajúca v X. X. XXX, 4/ E. W., bývajúci v U., H. Y. XXXX/XX, 5/ G. U., bývajúci v D. Y., H. XXX/XX, 6/ G. N., bývajúci v D. Y., J. O. XXXX/X, 7/ X. Y., bývajúca v F. U. - T. XX, 8/ J. Q., bývajúca v Q. M. - P. XX, 9/ N. X., bývajúca v S. na K. - J. S. XX a 10/ G. U., bývajúca v S. na K. - J. S. XX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C/163/1991, o dovolaní žalovanej 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 17. apríla 2019 sp. zn. 25Co/44/2019 v spojení s opravným uznesením zo 16. júna 2021 sp. zn. 25Co/44/2019, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní bude namiesto pôvodnej žalovanej 8/ N. N. p o k r a č o v a ť s G. N., bývajúcim v D. Y., J. O. XXXX/X, ako žalovaným 6/, X. Y., bývajúcou v F. U. - T. 10, ako žalovanou 7/, J. Q., bývajúcou v Q. M. - P. 68, ako žalovanou 8/, N. X., bývajúcou v S. na K. - J. S. 41, ako žalovanou 9/ a G. U., bývajúcou v S. na K. - J. S. 74, ako žalovanou 10/.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo 17. apríla 2019 sp. zn. 25Co/44/2019 v spojení s opravným uznesením zo 16. júna 2021 sp. zn. 25Co/44/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ uznesením zo 17. apríla 2019 sp. zn. 25Co/44/2019 v spojení s opravným uznesením zo 16. júna 2021 sp. zn. 25Co/44/2019 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) odmietol odvolanie žalovanej 1/ a žalobkyni priznal voči žalovanej 1/ nárok na náhradu odvolacích trov.

1.1. Po odcitovaní ustanovení § 363, § 365 ods. 1, § 373 ods. 1, § 379 a § 386 písm. d/ CSP v podstatnom uviedol, že žalovaná 1/ napriek poučeniu v podanom odvolaní výslovne neuviedla, aké

odvolacie dôvody uplatňuje, pričom riadny odvolací dôvod nie je možné vyvodiť ani z obsahu jej odvolania (čl. 11 ods. 1 a 2 CSP). Odvolací súd preto uzatvoril, že odvolanie žalovanej 1/ žiaden riadne vymedzený odvolací dôvod neobsahoval, pričom v zmysle cit. ust. § 373 ods. 1 veta druhá CSP súd na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva. Preto odvolanie odmietol z dôvodu, že nemá náležitosti podľa § 363 CSP a pre tieto vady nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

1.2. Keďže v danom prípade žalovaná 1/ podaním neúplného odvolania zaviniла jeho odmietnutie s následkami obdobnými zastaveniu, vznikla jej povinnosť zaplatiť náhradu trov konania protistrane, teda žalobkyni. Odvolací súd preto žalobkyni priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej 1/ v plnom rozsahu.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP. Žalovaná navrhla, aby najvyšší súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaná 1/ si uplatnila aj náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že v odvolaní implicitne vytkla, resp. z obsahu podania vyplýva, že namieta nesprávny procesný postup a vznik inej vady v konaní, ktorá mohla mať za následok nesprávne prvostupňové rozhodnutie. Ďalej uviedla, že odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom, ktorý spočíval v prílišnom formalizme pri posudzovaní podmienok pre rozhodnutie o odmietnutí odvolania, zamedzil dovolateľke realizovať jej právo na prístup k súdu, ktoré, je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Poukázala na súdnu prax (5Cdo/25/2012, IV. ÚS 1/02, III. ÚS 418/2018 a viaceré rozhodnutia ESLP). Rozhodnutie o odmietnutí odvolania možno vydať, ak sú splnené kumulatívne dve podmienky - a to, že odvolanie nespĺňa náležitosti podľa § 363 CSP a pre tieto vady nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Dovolateľka síce neuviedla explicitne odvolacie dôvody ako ich taxatívne vypočítava § 365 CSP, avšak tento nedostatok nebol natoľko závažný, keďže ho odvolací súd mal a mohol odstrániť výkladom podľa čl. 11 CSP.

3. Ostatné strany sa k dovolaniu žalovanej 1/ nevyjadrili.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 1/ je prípustné a tiež dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

5. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že pôvodná žalovaná 8/ N. zomrela po začatí dovolacieho konania XX. K. XXXX. V zmysle uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda z 2. júla 2020 č. k. 17D 106/2019-44, Dnot 201/2019 dedičmi zo zákona v prvej dedičskej skupine podľa § 473 Občianskeho zákonníka boli jej deti G. N., X. Y., J. Q., N. X. a G. U..

5.1. S poukazom na ustanovenia § 438 ods. 1, § 161 ods. 1, § 61 a § 63 ods. 1 a 2 CSP najvyšší súd rozhodol, že v konaní bude pokračovať s dedičmi pôvodnej žalovanej 8/ označenými vyššie tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia. Pretože v konaní išlo (aj) o práva a povinnosti, ktoré zatiaľ všetky neprešli na dedičov (pozri výrok prvostupňového rozsudku, pozn.), najvyšší súd postupoval podľa prvej časti druhej vety ustanovenia § 63 ods. 2 CSP.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

8. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 a tiež v rozhodnutiach sp. zn. 1Cdo/41/2000 , 2Cdo/119/2004 , 3Cdo/108/2004 , 3Cdo/231/2008 , 4Cdo/20/2001 , 5Cdo/434/2012 , 6Cdo/107/2012 , 7Cdo/142/2013 , konštatoval, že o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konať pred súdom ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Aj v zmysle súčasnej rozhodovacej praxe najvyššieho súd (2Cdo/195/2018, 3Cdo/34/2017, 3Cdo/58/2019, 5Cdo/65/2018, 7Cdo/101/2018, 8Cdo/7/2018) dochádza k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP postupom súdu, ktorý sa bez splnenia procesných predpokladov odmietne zaoberať meritom veci (napríklad konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie).

9. Žalovaná 1/ v dovolaní namietala nesprávny postup odvolacieho súdu, keď napriek tomu, že z obsahu jej odvolania vyplývali odvolacie dôvody, odvolací súd neprimerane formalistickým prístupom tieto neidentifikoval (nezistil) a (iba) pre uvedenú vadu odvolanie odmietol.

9.1. Uvedená dovolacia námietka má podľa názoru najvyššieho súdu svoje ratio a bola žalovanou 1/ vznesená oprávnene. Okrem nesprávnej interpretácie Čl. 11 Základných princípov, § 363 a § 386 písm. d/ CSP odvolací súd tiež v okolnostiach posudzovanej veci nezohľadnil ustálenú dovolaciu prax (napr. 5Cdo/25/2012), ani skutočnosť, že odvolanie podala staršia osoba bez právnického vzdelania (pozri aj Čl. 11 ods. 2 CSP); na strane druhej s vyložiteľnými odvolacími dôvodmi podľa obsahu (Čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP).

9.2. Zhodne s dovolateľkou najvyšší súd uvádza, že v súvislosti s jej odvolaním (č. l. 1711 a nasl. súdneho spisu) je možné primerane dostatočným spôsobom identifikovať odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a d/ CSP keď žalovaná 1/ namietala, že sa prvostupňový súd neriadil rozhodnutím odvolacieho súdu, keď nepriložil neoddeliteľnú súčasť rozsudku - bližšie označený geometrický plán resp. že „proti uzneseniu a novej žalobe, sa mi súd ani nedal možnosť odvolať“. Rovnako tak žalovaná 1/ v podanom odvolaní nesúhlasila s celkovým právnym posúdením veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), a to so spôsobom vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva tvrdiac, že bližšie označené nehnuteľnosti mali byť prikázané do jej výlučného vlastníctva (č. l. 1712 súdneho spisu). Nie je podstatné, či uvedené námietky boli vecne oprávnené, podstatným pre účely tohto dovolacieho prieskumu bolo, že boli vznesené a že odvolací súd na ne nedal žiadnu odpoveď.

9.3. Pokiaľ prípadne mal odvolací súd pochybnosti o výklade takto prejavenej vôle odvolateľky mal predovšetkým postupom podľa § 373 ods. 1 veta prvá CSP vyzvať žalovanú 1/ na odstránenie väd podania (odvolania); prvostupňový súd zrejme takéto vady neidentifikoval, keď takto - pred vyrúbením súdneho poplatku za odvolanie a dorúčením odvolania zvyšným stranám (§ 373 ods. 2 a 3 CSP) - nepostupoval.

10. V preskúmvanej veci preto došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Táto vada spočívala v nesprávnom postupe odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie žalovanej 1/ z dôvodu, že žalovaná 1/ v odvolaní neuviedla odvolacie dôvody, hoci z obsahu odvolania tieto vyplývali. Uvedeným spôsobom odvolací súd znemožnil dovolateľke uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, vrátane opravného uznesenia podľa ustanovenia § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

10.2. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

10.3. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.